Διαγώνισμα Λατινικών

Γ΄ Λυκείου

Ημερομηνία: 2-3-2024

Α. Κείμενα

abditi in tabernaculis aut suum fatum querebantur aut cum familiaribus suis commūne periculum miserabantur. Totis castris testamenta obsignabantur. Horum vocibus ac timōre paulātim etiam ii, qui rei militaris perīti habebantur, perturbabantur.

Postea Plato quidam Sardianus, cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset, hominem comprehendit et in custodiam Ephesi tradidit. Tu hominem investiga, quaeso, summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc. Noli spectare quanti homo sit. Parvi enim preti est, qui tam nihili est.

Praedones postes ianuae tamquam sanctum templum venerati sunt et cupide Scipionis dextram osculati sunt. Cum ante vestibulum dona posuissent, quae homines deis immortalibus consecrare solent, domum reverterunt.

Α1. Να μεταφράσετε τα παραπάνω αποσπάσματα στο τετράδιό σας.

Μονάδες 20

Β. Παρατηρήσεις

Β1. Να αντιστοιχίσετε τα ονόματα των εκπροσώπων της ρωμαϊκής λογοτεχνίας που υπάρχουν στη στήλη Α΄ με τα αντίστοιχα έργα τους που υπάρχουν στη στήλη Β΄. Δύο στοιχεία της στήλης Β΄ περισσεύουν.

Στήλη Α΄	**Στήλη Β΄**
1) Βάρρων	1. De rerum natura
2) Σαλλούστιος Κρίσπος	2. De architectura
3) Λουκρήτιος	3. Metamorphoseon libri
4) Κόιντος Οράτιος Φλάκκος	4. Satutae Menippeae
5) Βιτρούβιος	5. Carmina
	6. Ab urbe condita
	7. De Catilinae coniuratione

Μονάδες 10

Β2. Να βρείτε στο κείμενο λέξεις της λατινικής γλώσσας με ετυμολογική συγγένεια με τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνική: ***άφατος, άπειροι, φυγάς, υποδομή, δότης*.**

Μονάδες 10

Β3. α. Να εντοπίσετε τα αποθετικά ρήματα και στα τρία αποσπάσματα και να γράψετε το απαρέμφατο του Μέλλοντα για το καθένα.

Μονάδες 5

Β3. β. Για τους παρακάτω ρηματικούς τύπους να γράψετε ό,τι σας ζητείται.

- **cognovisset**:το δεύτερο ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού στην άλλη φωνή
- **comprehendit**: το απαρέμφατο του ίδιου χρόνου
- **mitte**: το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή
- **rediens**:το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του μέλλοντα
- **deduc**: την αφαιρετική του γερουνδίου
- **Noli**: το δεύτερο ενικό πρόσωπο της οριστικής του ίδιου χρόνου
- **est**: το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα
- **posuissent**: το τρίτο πληθυντικό της οριστικής του μέλλοντα στην άλλη φωνή
- **consecrare**: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελίκου στην παθητική περιφραστική συζυγία
- **solent**: το απαρέμφατο του παρακειμένου

Μονάδες 10

Β4. α. ***Cum ante vestibulum dona posuissent, quae homines deis immortalibus consecrare solent***: Να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους στον άλλο αριθμό, όπου αυτό είναι εφικτό.

Μονάδες 4

Β4. β. Για τους παρακάτω τύπους να γράψετε ό,τι σας ζητείται:

- **tabernaculis**: την ονομαστική του ίδιου αριθμού
- **suum fatum**: την ίδια πτώση του άλλου αριθμού, αφού πρώτα μετατρέψετε την αντωνυμία ώστε να δηλώνει το πρώτο πρόσωπο για πολλούς κτήτορες.
- **Totis castris**: τη γενική του ίδιου αριθμού
- **rei militaris**: την αφαιρετική του ίδιου αριθμού
- **Plato quidam**: τη γενική του ίδιου αριθμού
- **litteris**: τη γενική του ίδιου αριθμού
- **preti**: την κλητική του άλλου αριθμού
- **nihili**: την ονομαστική του ίδιου αριθμού

Μονάδες 8

ΛΥΣΕΙΣ

Β4. γ. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με τους τύπους που λείπουν.

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
summaque		
dextram		
cupide		

Μονάδες 3

Γ1. α. Tu hominem investiga: Να μετατρέψετε το περιεχόμενο της πρότασης επιθυμίας από καταφατικό σε αποφατικό με όλους τους πιθανούς τρόπους.

Μονάδες 4

Γ1. β. abditi: Να μετατρέψετε τη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση, ώστε να δίνεται έμφαση στο υποκειμενικό στοιχείο.

Μονάδες 2

Γ1. γ. *Plato quidam Sardianus hominem comprehendit et in custodiam Ephesi tradidit*.

Ι) Να μετατρέψετε την πρώτη κύρια πρόταση σε δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, ώστε η πράξη της δευτερεύουσας να ενδιαφέρει μόνο από χρονικής άποψης και να γράψετε εκ νέου τη νέα περίοδο που έχει σχηματιστεί.

(Μονάδες 2)

ΙΙ) Να μετατρέψετε την πρώτη κύρια πρόταση σε δευτερεύουσα αρνητική υποθετική πρόταση, επιφέροντας τις απαραίτητες αλλαγές ώστε ο υποθετικός λόγος να δηλώνει το αντίθετο του πραγματικού για το παρελθόν-παρόν.

(Μονάδες 3)

Μονάδες 5

Γ2. α. *Cum ante vestibulum dona posuissent* (εννοούμενο υποκείμενο: *praedones*): Στην παραπάνω πρόταση να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 3

Γ2. β. *quanti homo sit*.

Ι) Να χαρακτηρίσετε την παραπάνω πρόταση ως προς το είδος, την εισαγωγή και την εκφορά της.

(Μονάδες 3)

ΙΙ) Να μεταφέρετε την παραπάνω πρόταση στον ευθύ λόγο.

(Μονάδες 2)

Μονάδες 5

Γ2. γ. *Epheso*: Να αντικαταστήσετε το παραπάνω τοπωνύμιο από το *Africa, -ae* και να δηλώσετε την ίδια επιρρηματική σημασία.

Μονάδες 2

Γ3. α. *quae homines deis immortalibus consecrare solent*: Αφού αντικαταστήσετε το ρήμα *solent* από το αντίστοιχο ρήμα *debeo* μεταφέροντάς το στην υποτακτική του

ΣΠΟΥΔΗ

υπερσυντελίκου, στη συνέχεια στη νέα πρόταση που έχετε δημιουργήσει να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 5

Γ3. β. ***vocibus***, ***rei***, ***tecum***, ***domum***: Να αποδώσετε τη συντακτική λειτουργία των παραπάνω λέξεων.

Μονάδες 4

ΣΠΟΥΔΗ